

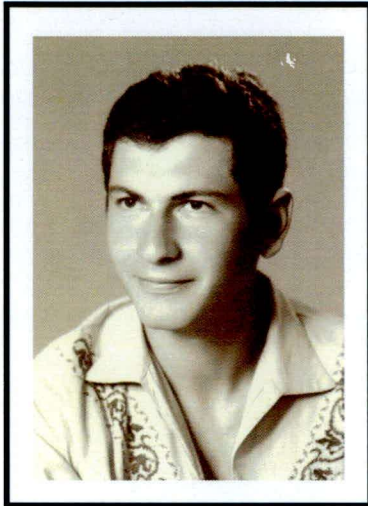

תל"ק

חוברת זו נערכה ע"י המשפחה בעקבות הפקת סרט ההנצחה לתליק
ע"י העמותה להנחלת מורשת הצנחנים
ביזמה של אורית ויינברג והבמאיות דיתה שטמר ונאוה שטמר.

החוברת מכילה את החומר שנאסף לקראת צילומי הסרט.

יום הזכרון, ב' באייר תשס"ח
מאי 2008

מ.א. 2067063
בן 21 בנפלו

סג"מ נפתלי לויק ז"ל

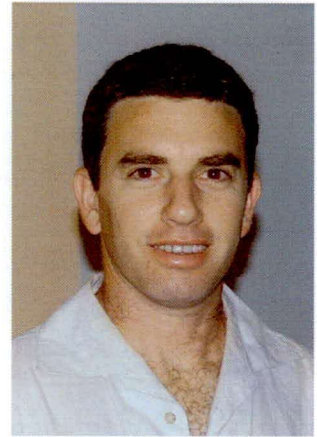
בן חנה ויוסף
נולד בחרות
בכ"ו באלול תש"י, 8/9/1950
התגורר בחרות
שרת בסיירת חרוב
יחידה: יח' 484
התגייס בפברואר 1969
נפל בעת מילוי תפקידו
בט' באלול תשל"א, 30/8/1971
מקום נפילה: בית אל
באזור יהודה ושומרון
מקום קבורה: תל מונד

קורות חיים:

בן יוסף וחנה. נולד ביום כ"ו באלול תש"י (8.9.1950) במושב חרות, ליד תל-מונד. בעת לימודיו היה חבר בחטיבת תנועת המושבים ב"הנוער העובד". לאחר שהיה חוזר מבית הספר, היה מסייע בעיבוד המשק החקלאי של הוריו. האהבה שרחש לעבודת האדמה והחיבה לחי ולצומח, אותם ינק בבית הוריו ובמשק החקלאי, הניעו אותו ללמוד בבית הספר התיכון החקלאי על-שם כדורי ולסיים אותו בהצלחה. בבית הספר היה פעיל בכיתתו ונבחר לועד-הכיתה וכנציגה בעבודות חוץ. הוא היה לדוגמה לחבריו, כראשון לכל משימה גם בעבודה וגם בחברה ועמד בראש כל המפעילים החברתיים של תלמידי בית הספר. לפני גיוסו לצה"ל חלה אביו ועל נפתלי הוטל עול עבודת המשק, אך למרות שהיה זכאי לדחיית גיוס, החליט להתגייס, על-אף הכל.

הוא גויס לצה"ל בראשית פברואר 1969 והצטרף ליחידת מתנדבים, בה שירת במסירות ובנאמנות. גם ביחידה הזאת היה הראשון בחבורה. הוא התקדם בסולם הדרגות עד שסיים קורס קצינים. גם בעת שירותו בצה"ל הוא נהג לבקר מדי פעם בבית הספר, אליו היה קשור מאוד. בביקורו האחרון הוא פרש בפני ידידיו את תכניותיו על נישואין ועל הקמת משק והשתרשות באדמת השרון.

ביום ט' באלול תשל"א (30.8.1971), נפל סג"מ נפתלי בעת מילוי תפקידו והובא למנוחת עולמים בבית הקברות בתל מונד. יהי זכרו ברוך.

עבודה אישית

על **דודי תליק ז"ל**
נכתבה ע"י **טל (נפתלי) חסיד**,
אחינו של תליק בשנת 1985,
עת שהיה תלמיד כתה ז'

יזכורנו של דודי

תליק נולד ב"ו באב תש"ז 8.9.1950, בבית החולים
בחדרה. שלו נקרא נפתלי (תליק) על שם סבו
שנספה בשואה.

התקופה היתה תקופת הצנזר הארץ ויהיה
מחסור בחימומים ובכלי בלבי בעניקות. הולדתה היתה
צריכה לפאז לחימומים ולבגדים כשהיה להריון את
התינוק מבית החולים. זה על סבתו דסאם לחתולים
אך שסבא ונינה אחתה על שילי נסעו לבית החולים
באונת הם שגמו באונת את החימומים. סבתא
נעסה מאד, אך בסוף השיגה שנה נאה מחימומים
וכך נעשים הספוק.

סבא היה מאוד יאד סעל סעל טעם בן לומר שתי
בנות והיה מרצה עבד סבאן וזהו לעשר בלשק
ואהיות האמישק בו.

את בדת הנאה ערכו לתליק בבית, באקס צנעו
עם הולדתה הקובה והלכנים בלבד מבין שסבא
היה עסוק בלשק הרצה היה קשה.

הקדמה

על צווי תליק ז"ל

כשהיה בבן גוי נפיה תליק (נפתלי) בן יוסף
ותנה על ושא על איא.

שלי נקרא על שלו טל. נפתלי.

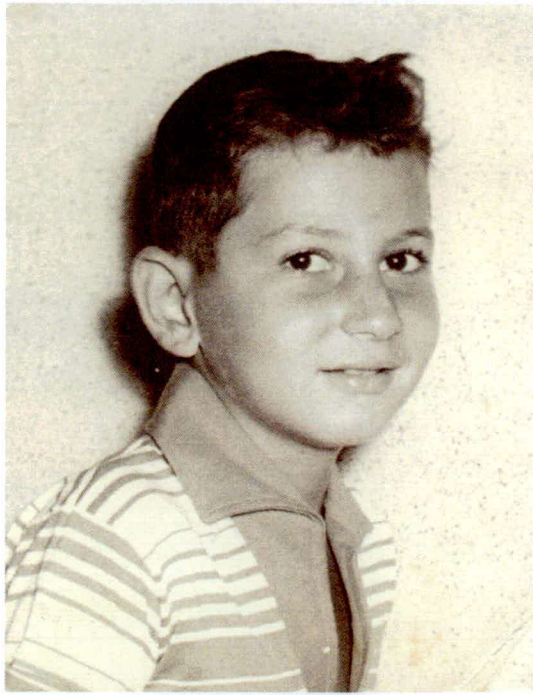
תליק היה קטן בצ"ל ונפיה בתאונה כשהוא
מביק טירונים בצריקת ילאן.

הסבות האציקות א"ן יצולת נ"ן שהגו אטיכון
נפגו ביחד ושאר הטירונים נצאו בלמדק
זהבול.

ברצוני אטיין מספר אנשים שהכירו את
תליק וינאם לעצד על אהבה אולת אזה
יותר.

אני רוצה לעצת תליק מחו כשהיה תינוק
בבית הוריו, באי חילדים, בבית הספר היסודי,
בתנועה, בחברים, בהתחבבים, בית הספר
פצרוי ועד הצבא ומלתו הטרטאזי.

ברצוני אטיין את סבתא חנה איא, חבדיו-
אביטל, סנינה ומאוי ושכנים.

בן חמש בגן

בן שנתיים

בן שנה עם שרהלה

חגיגת ביכורים בגן הילדים בחרות עם הגנת חווה

בן חמש

תכבו האם ביותר של תלך היה ממי אגני
 הם היו האלום האם ביום והמקום ביום אפוא
 היה מקום תלך את ממי אגני האלום אפוא
 תלך עם אגני את ממי אגני האלום אפוא
 אפוא.

תלך אגני ביום אגני אפוא אפוא אפוא
 תלך - עם אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

תלך היה אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

תלך היה תלך אפוא אפוא אפוא
 ומיין אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

תלך אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

תלך אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא
 אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא אפוא

עולים לכתה א' 1956

בחתונה של נירה

עם שרהלה בפורים

בן שלוש עשרה

עם בני הקבוצה בשדה נרקיסים ביקום

עם נירה ושרהלה

בית הספר הע"מ

תלמיד אהב את בית הספר והוא התקשה ללמוד, אבל היה לו חברה שלו ברור ומקושקש, צבר שהקשה עליו מאד בהמשך חייו. אחרת בכתה א"ב היתה ברכה כרמלי ואחיה בכתה ילדים מכל המוסדות.

בכתה ג' היתה אחרת נעמי ערסל. בכתה ה' תלמידה את הפנה עשתיים והכניסו אותה ילדי עין שידה לבית הספר ואיש תלמיד אהב בכתה ע"ב ילדים מתחלת השנה ועד-שירי. אחרת אב היתה ערסל שאתה תלמיד אהב מאד ובחלק קטן מהשנה היתה המורה בינה שם הילדים לשאול אותה ושיעור אותה.

פעם תלמיד ואביטל צחקו על בינה, בינה התעצבנה וקראת לאביטל את החולצה, תלמיד צחק אליה להטא משובצת ובינה לקחה את הקלטר שלה ושיבה עשויה מברצם ופסקה אחרת על אבן של תלמיד. נעמי-טאן סלקן את בינה מבית הספר. בכתה ז' היתה אחרת שילנה שילי.

הפגנות של תלמיד בהן היו מורה ושולח. תלמיד אהב את הנהג ילדי הנהג קרא לתלמיד ואביטל חברתו חתן ובלה טי הפגנות התחפש תלמיד לאבן ואביטל התחפשה לעברת, תלמיד אהב לפתח בברים אבדוק ולתקן וטכור אהביו לבינה ופיק אהב את הצופאים שלהם.

הטו אהב מאד לעצור במשק ונסע אולם צבר מאד על הטרקטור, הטו אהב לעתים בברים ועבודות אבל טען ללאוה.

לתלמיד היה קבוצתו עמו, הטו אהב מאד ציורים בתחום לבס ואליה כיפה לעברת.

טכור עמל נהגו שגאב הם היו משחקים על על התות הענק שנגזר הוא.

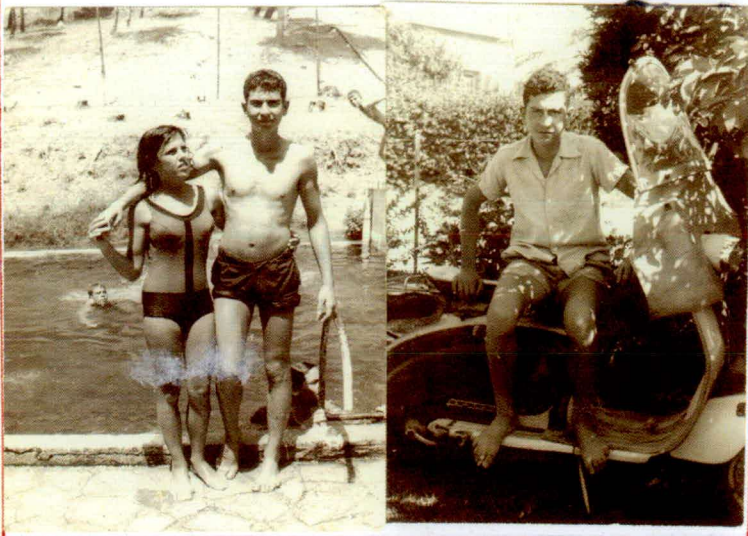

בית הספר של כבדרי

כשסיים תלמיד את בית ה' בית הספר בית מונד הוא החליט לעבור לבית הספר של כבדרי. בית הספר נמצא במלון התחמוץ לצד הר תבור. מאזינים שם באקר חקלאות.

תלמיד לא רצה להמשיך לעבוד כבדרי. הוא אהב חקלאות ולכן עבר לכבדרי, במחנה שחלש להמשיך לעבוד במלון כבדרי. עם חברו מווי עבר לבית ספר למכונאות ולכן לא נתייחס לעיתים קרובות. סיבה נוספת הייתה החברה הנוצריתית של בני גיליו בארץ.

הנעורים בחרות

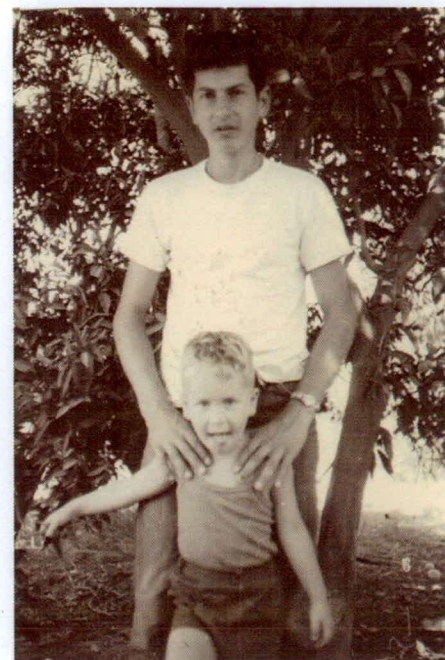
תלמיד היה בתנועת הנוער הקבוצתית שלם עם בני גיליו וסניף מילון. במסגרת הקבוצה הם יצאו למחנות ופעילויות. בתקופה הזו אבד תלמיד את התקווה וזוהי לא רעה ממני. הם נסעו עבודות במחנות וזוהי ברצון. סעו למחנה רביל שולח את תלמיד נוסע אל מחנות ומאז לא נסע תלמיד יותר לא רשיון. במיוחד אהב תלמיד לבנות עם קבוצתו לביעות הבנות ולעבוד תמונות.

כבדרי מווי סיפור שיש אחד הרבים תלמיד את מווי אל אופנו ומווי אבד בבידן אבד תלמיד אבד את השמחה עם האופנים והם התחילו באופנו. תלמיד קשה טיה כרסו ונתן מווי אבד.

בעבודה בכדורי

עם עדי בחרות

ורדה בבית בחרות

עם החברה ורדה בחלון בחרות

בקטיף

הצבא

כשסיים תלמיד את כבודו בהצטרף
 הוא היה מוכן להתגייס לצבא.
 תלמיד יצא להתגייס לצבא, אבל
 ביקשתם ממנו לחזור וללמוד היה מן
 שיטתו במשך, בצבא הסכימו לתת
 לתלמיד זמורה של שנה אבל תלמיד

לא הסכים ובסוף נתנה לו זמורה של כמה חודשים
 בטוב הצבא תלמיד טיפח בלל ובהרצנים.

בהמשך פברואר 1969 התגייס תלמיד לסיירת חרם
 בהם הצטרפו ושם השתתף בהדפחות שחר ומהלכים
 שניכנסו אליהם וניצח לא פעם בהם.

↑ שם סיירת חרם

← תלמיד ביום גיוסו
צבא

תלמיד הסתלב בכבודו אחר וניצח בצבא היבשה תחילה,
 פעם בהשתתף הוא היה מן הכתרה מלא שמה ואחר
 על בית ספרו.

תלמיד היה במשך כל השנים באלה הכתרה.
 הכתרה אלמו יחד איתו גם צ'יקסים והוא התחבר
 איתם.

בספר ונקיו הוא לא הצטון וללל פלם אים הבית
 בתלונת טלה קשה לה צתק את תלמיד ולחיות
 מסופר, אך אפי מוריו תלמיד ומאופי בתקשורת הלכם
 יחפיו. אפילו את התחלילים שמשו "לאלפים"
 בכבודו קיבל בתור אלילי בטריה יפה והקדחת
 טאיתה תלמיד בתקופה הצאת שמה איתו וזרימה
 לו אהריוש שיק אכית בספר.
 את כבודו תלמיד סים לאחר 4 שנות צימודים כשהוא
 מרובה מבהחלילה אכית אכית ספר חקלאי

טירון

בסיירת חרוב

ורדה בצבא

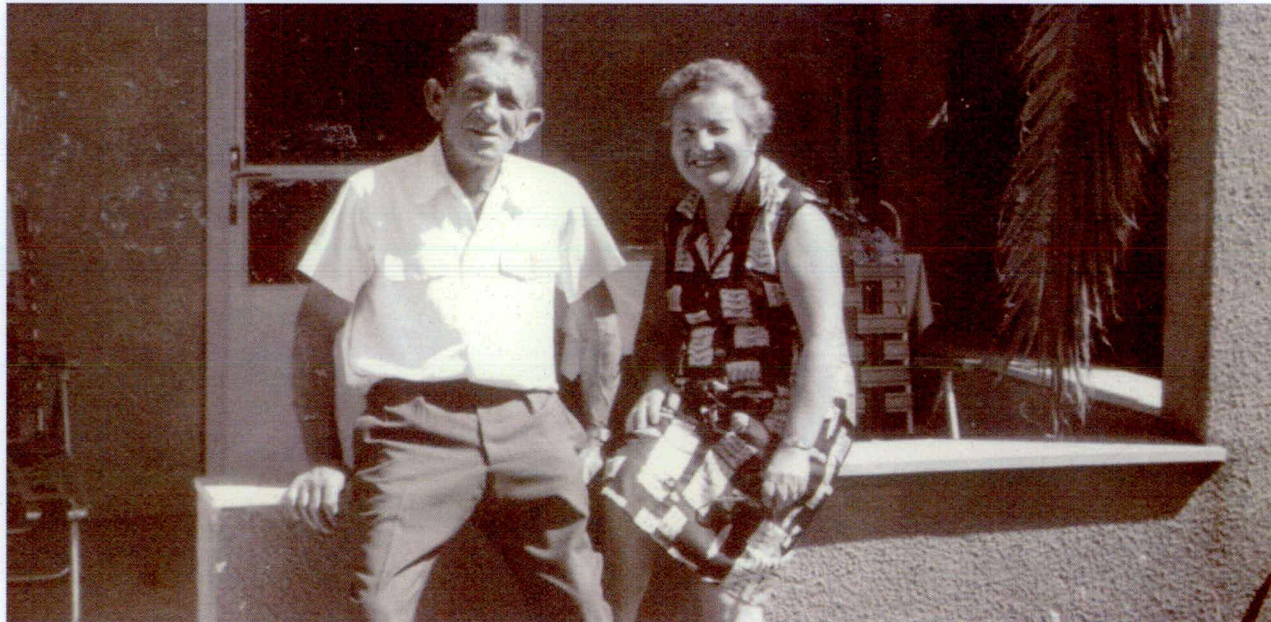
חנה ויוסף לוין ז"ל

חנה לוין לבית זרקו נולדה בעיר וירבֶּלֶן בליטא. עלתה לארץ ב 1931.

יוסף לוין נולד בעיר מריאמפול בליטא ועלה לארץ ב 1925. היה ממקימי מושב חרות ב 1930.

חנה ויוסף (יוסקה) נישאו במושב חרות ב 1932 וניהלו בו משק חקלאי פורח.

יוסף נפטר ב כ"ז בניסן, תשל"ב, 11.4.1972.
חנה נפטרה ב א' בתמוז, תשמ"ז, 28.6.1987.

ורצה - חברתו

של תלמיד ←

ביום ט' באב תשל"א 20.8.1971 פרץ תלמיד
 עליה סמל בגן שהצדיק טיכין בצניקות כיוון.
 את הבועה של האסון קבלו אחותו של תלמיד
 והם בדיעו אבדו.
 אחרי נפילתו של תלמיד סבא (אביו) לא התאושש
 וניכר חצי שנה אחרי בני.
 אחרי מותו של סבא החליטה סבתא לעצוב את
 הבית בחיות עם היצבורות הקטנים ולעבור לגור
 עם אחתה ואחיה בתל אביב בני אשנול ומט
 את החיים העצובים שבהם חיתתה עם אביו.
 הורי החליטו לחזור לגור באושה בבית של סבתא
 ובבית היפה אלו לרוב עם כיום וסבתא חנה
 בלה לבקר אצותם קרובות בביתנו והתרחות
 מבניה ונכדיה המושגים את דרך סבא וסבתא.

יום אחד פרץ תלמיד לא נכון וקטל אכה בינה
 נאף הצבירי אותו לקורם קצינים ושם לא יכל
 צניחה עם אותו סים בהצנחה.
 אחרי קורם הקצינים אבר לפות מצדיק טיכוניס.
 לתלמיד הינה מכונית ישנה שהיה קקלה לעתים קרובות
 עין הוא אבר אותה וסנירה אחותו אכלה הו
 באם לבקר הוא היה לוקח את המכונית ונסע
 לחברתו בפיתח-תקלה.
 בצבא הכיר תלמיד את ורצה והיה חבר
 איתה ותיכנן לחיות איתה את קווי אחרי השחרור
 (משה)

יש לי אהוב בסיירת חרוב

לחן: יאיר רוזנבלום
מילים: חיים חפר

ביום הראשון כשקבענו פגישה,
הלך הוא לבדוק את דרכי הגישה,
של איזשהו מעבר בירדן,
בבוקר חזר מנומנם וישן.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

בקיץ בכל כלי וכל קוטר,
וטס כבר בכל הליקופטר.
מכיר את השטח, כל סלע, כל גיא,
אך איזה בחור נהדר, בחיי.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

שני ושלישי הוא היה בסיוור,
זה סוד ועל כן לא נרחיב בדיבור.
רק זאת שמרוב אהבת ציון,
תפס הוא הרבה אשמים בשומרון.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

חוצה הוא מדבר וגם מים.
ועט על אויביו משמיים,
אוכל כמו סוס ושותה כמו גמל.
אבל איזה פלא, יורד במשקל.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

ביום רביעי, חמישי הוא עסוק,
אינני יודעת במה בדיוק,
אבל כנראה שהיה בפשיטה,
לפי האבק והבוץ במיטה.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

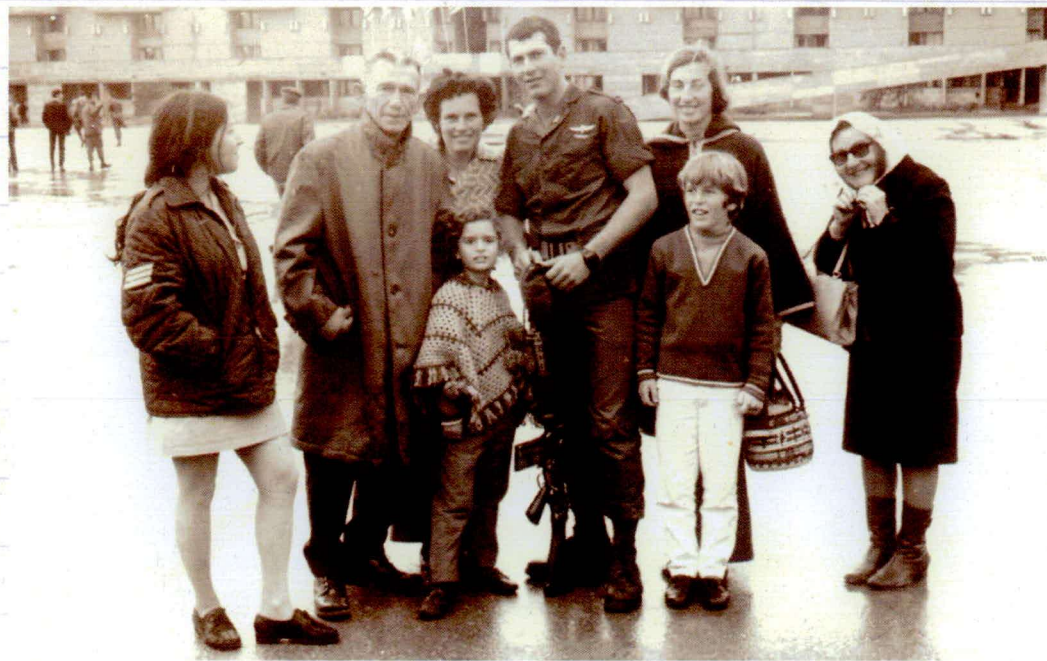
כשלי הוא נשבע "אחכה לך",
מרדף יש ליד ים המלח.
וכך יוצאת נשמתי אחריו,
ליבי במזרח כשהוא במארב..

יש לי אהוב בסיירת חרוב.

ביום השישי, האחרון הוא אמר.
שמאה אחוז יש לו חופש מחר.
השאר לי פתקה "מותק תכף אשוב",
לקח לו שבוע, אך מה זה חשוב.

יש לי אהוב בסיירת חרוב.
וכך אנו יוצאים כבר שנה בקרוב.
יש לי אהוב בסיירת חרוב...

סיום קורס קצינים

תמונה אחרינה שבה תטיק צלם עם כל בני
משפחתו. בתמונה נראים גם איים על הצלם
בקובס הקצינים.

נפתלי לוי

נפל במילוי תפקידו

סג"מ נפתלי לוי, בן 21, ממושב חרות בגוש תל-מונד, נפל אתמול בעת מילוי תפקידו.

הוריו, הגה ויוסף לוי, הם מייסדי המושב. המנוח סיים לימודיו היסודיים בבית-הספר האזורי בתל-מונד, לאחר מכן סיים את בית-הספר "כדורי" בשירותו בצה"ל השתתף במרדפים ובפעולות מיבצעיות רבות במקומות שונים ביחידה גבחרת מתנדבת של צה"ל.

הניח הורים שתי אחיות ומשפחה מסועפת. לווייתו תצא היום בשעה 3 אחר הצהריים מבית הר משפחה במושב חרות. לחלקה הר צבאית בבית-העלמין האזורי בתל-מונד. (ע)

צבא הגנה לישראל

רג' 3.7 2444

מס' 685-691

מס' 21

מס' 30

מס' 31

חנה ויוסף לוי

מושב "חנות"

פ.י. ית-מנצח

תאריך: כ"ב כסליו 2067063 סג"מ לוי נפתלי ז"ל

1. כ"ב כסליו (כ"ב) דלת מילוי תפקידו האזורי 30 אוגוסט 47 באזור המושב.

2. ביחידה שירת סג"מ נפתלי כמפקד מחלקת גיבוי ארמייה במהלך מלחמת העצמאות.

3. נהג לא תלמידים כחניכי המחלקה במשך שנים רבות.

4. נהג לסייע לילדים ולנערים במחנות הנוער, לקראת עלייתם ללוחמה במלחמת העצמאות.

5. נהג לסייע לילדים ולנערים במחנות הנוער.

א.י. 25
מפקד מחלקת גיבוי ארמייה

לשרה חסיד

משפחה במושב באב"ב

נפתלי ז"ל

בעת מילוי תפקידו

משפחה:

איונה, איתן, בלוגם, ברנעקי, גינזבורג, גרונדלנד, גת, כ"ק, לינדנשטראוס, נחום, סידן, סקני' קורח, שוחט.

סג"מ נפתלי לוי הובא למנוחות

בני המשפחה השכולה, תור שבי מושב חרות וחברי הישובים בגוש תל מונד, קציני צבא ומשרה בכירים, ליוו אתמול למנוחות את סג"מ נפתלי לוי, שנפל ביום ב' במילוי תפקידו.

הקבר ניכרה בחלקה הצבאית בבית העלמין האזורי בגוש תל-מונד. מפקדו של סג"מ לוי ז"ל, בדרגת סא"ל, הסד פיד את המנוח. כן ספד לו הרב הצבאי של פיקוד המרחב, רב סרן זמל, שאמר קדיש. יחידת משמר כבוד ירתה שלוש שם מטחי אש. (ע)

המומים והואכים על נפילתו של בני ואחיו

סג"מ נפתלי (תלי) לוי

הלוויה תצא היום, יום שלישי, באלול, תשל"א, 31.8.71, בשעה 3 אחה"צ, מבית המשפחה במושב חרות, בגוש תל-מונד, לחלקה הצבאית בבית העלמין האזורי בתל-מונד.

אמו: חנה אביו: יוסף
אחותו: נירה חכם וב"ב
אחותו: שרה חסיד וב"ב
וכל בני המשפחה

הגנו מודיעים בכאב ובצער רב על נפילתו של בננו

סג"מ נפתלי לוי ז"ל

בעת מילוי תפקידו

הלוויה תצא ממועדון הנוער במושב חרות, היום יום שלישי, באלול תשל"א, 31.8.71, בשעה 3 אחה"צ.

המשפחה
וחברי מושב חרות

יום רביעי 1.9.71 י"א בתשרי תשל"א

יום רודף יום

מילים ולחן: שמוליק קראוס

לפעמים נשבר הלב
וכמו רעם ביום בהיר
החיים מכים אותך כואב
ואין לך איך להחזיר

מישהו היה בעולם
מישהו איננו עוד
אם נחיה או נמות, בנאדם
העולם לא יעמוד

ויום רודף יום
יום בא והולך לו
מעשה יום ביומו
ורק אתה יודע
שום דבר לא ישוב
שום דבר

שום דבר לא ישוב עוד למקומו...

תנה ויסקה ביקרים לנו מאב.
גבול צענו וזה כאנו אקרה הפסן תננו בנפול גלי
נפול - תיקר והאנוג גלנו. מין נחמים בילינו.
קשה היה לערים לנסוד אלהינו כל היום אמתה היינו מצבאים
ואיבי יאן, ומשמו לקריאותה, גלי זה גלפן זה בוננו מיום
הולנו ועצ התבגורו הראשונה היה חביה גלנו ויקר לנו.
במה אכל. למחפשי באסונם מה? קבלו השגתותנו
בצערם הפה בפרג ומחנות הלם, ואם משאו מנון גלנו
בהצטרנו בהלנו... יי ימן ולא נוסף לצמחה עוצ, ומכאן
נחמתם בפאלתם רבב מלנו ומכך ניהו ולרה לם שילש את
למא, התעצבו מהתאולטלו! החזיקו מחצב בהכרה
שלא ינון בין גלוי בנינו לגנו את מיהם עברו בלנו
וצורת הלאים! גמחו בענינו ילכאל הפומג והמלגלג.
מקמי, סלמו לנו, ורבו אמורים!

גלני באהבה רבה

מרים וצבי אמרי

בית אליהם תודה

קדחת כרית 21.8.71

יקיני, חנה אוסל

כך זכרתי, וגם טעם הדוד, ימי קדור
בדורן או שדיים בגדול, ורק זכרתי נטייה
אלו ריזים ומסוגל שטיח, המותג טלם,
נסה מרעף הדוקי, וגם היה או ידוע
אך כן, וזכרתי דורם במן גדי.

אין מלים יפוי, כולי נדבם, נדבם.
אני כולי זרעם דימורם ודשפירם, ילדיו
אני זרעם דימורם ודשפירם, ילדיו

הוא ימי חזקת, חנה, וטל, וגם
מנחם אביגור חזקת —

טלם אוסל
אוסל

דן-חלב

אדמתו תלמי

חנה אוסל, טלם!

22.9.71

הוא אף לא רחש בקרו אצלי, בוצה אנחתי אלו.
גם קדמתי את הכתובת טלם, אלה חפשי מאלו
קלם אלה חזרן פדורם עם דור-ושטלם את השלמה
החנה אז נפלא קרבים וקננתם כל.
מאלו קלם ממשות למלך לכה.
היבקותו עי! הלהגוז מזה למח? האפשר עתה?

אלו, לפתח, ~~אני~~ ליתן עזר מפתח, מחברו אוכזו.
שטל קצת, בעצרת עזר דסורה גלמי, אעקל לאדם האסור
אלו ושדך בלתי, וטלם אוק שולו כבו שוספוקו או
מחברו עשאת את אלו מחברו אומוק את בכל
עצלי, דם טלם, וחברו?
כדורם עשאת דון וזכרתי טלם.

וסק, חברי טלם, פתח ממוזם הפם הכחוקו
פך כן, שוויל בעצרת השלמה מאלו אכזרל,
מק, המאלם כמל מחותק טלם, אמרתי מן אויבך
מ דמותק חנה ממשות טלם.
מבטו יי השק החשב טלם או וטלם
אלו נבד צדרי!

בזכות השלמה טלם-אני

טכס זכרון לחללי סיירת חרוב שנערך בבקעת הירדן

עמותת סיירת חרוב והמועצה האזורית בקעת הירדן ערכו אתמול את טכס הזכרון השנתי לחללי סיירת חרוב וחללי גדוד חרוב הנקרא על שם הסיירת ההיסטורית הידועה. כתב עתים מוסר כי טכס הזכרון השנתי החל בקבלת פנים שנערכה בחצר המועצה האזורית בקעת הירדן. למקום הגיעו גם ותיקי הלוחמים והמפקדים של סיירת חרוב. אחרי סיור בגשר אדם שנערך למשתתפים ובהם רבים מהמשפחות השכולות של סיירת וגדוד חרוב נפתח טכס הזכרון השנתי באולם ליד חדר ההנצחה לנופלי חרוב שהוקם ע"י עמותת יוצאי הסיירת ובסיוע מועצת בקעת הירדן. דוד לוי, ראש המועצה האזורית פתח את הטכס ודבר על החוב ההיסטורי ללוחמי חרוב ולחלליה.

כתב עתי"ם מציין כי סיירת חרוב הוקמה בחודש מאי 1966 כשמתגייסי מחלקה אחת של מתנדבים לצנחנים ביקשו להגיע לסיירת שהוקמה עם גיוסם בפיקודו של סרן צימל. תחילה היתה זו סיירת של פיקוד המרכז וככזו השתתפה במלחמת ששת הימים. סיירי חרוב עסקו במשימות בטחון שוטף כמו מארבים מצוידים באמצעי לחימה מיוחדים, סריקה יומיומית של הגבול עם ירדן, סריקת אזורים חשודים בהמצאות חוליות מחבלים ומרדפים אחר מחבלים ביו"ש ובבקעת הירדן. זאת, בנוסף לפעילויות מודיעין ומבצעים קרקעיים ומוטסות מסוקים.

בהמשך הגיעו חיילים וקצינים מגדודי הצנחנים בפיקודו של דן שגיא לתגבר את חרוב. בשנת 1968, עם ריבוי חוליות המחבלים שחצו את הירדן הפכה חרוב לסיירת של חטיבת בקעת הירדן. לוחמי חרוב הכירו כל פיסת קרקע בבקעת הירדן וביו"ש. ב"ארץ המרדפים" שבבקעת הירדן הם לכדו או הרגו חוליות מחבלים רבות, אך במהלך הפעולות נפלו חללים גם מסיירת חרוב. בפעולת כראמה תוכנן שסיירי חרוב יקחו בשבי את יאסר ערפאת, אז ראש אש"ף, ששהה במטהו בכראמה. אולם חרוב לחמה בגשר אדם ורק שניים מלוחמיה הגיעו לכראמה כשהיו בכוח של בית הספר למכ"ם. שניים אלה היו גם החניכים המצטיינים של אותו קורס מכ"ם. באותה תקופה הפכה סיירת חרוב לגדוד ומפקדה החדש, עמוס נאמן קיבל דרגת סגן אלוף, אף שפיקד על גדוד שמנה 37 חיילים וקצינים, יחד עם המפקד ועם שש חיילות.

המפקד הבא, סא"ל צביקה עופר נהרג במרדף כשנורה ע"י מחבלים שהסתתרו במערה שעופר עבר על פניה. את תפקידו של עופר קיבל יוסף קולר, כיום תא"ל (מיל) ויו"ר עמותת חרוב. רק בפברואר 1968 חודש גיוס המתנדבים הישיר לחרוב. במלחמת יום הכיפורים עמדו סיירי חרוב בגבורה עילאית כשהצליחו לפרוץ את כיתורם בסואץ. אחר כך הם היו הראשונים בצה"ל שיצאו להפגין מול לשכת הרמטכ"ל, רא"ל מרדכי גור המנוח שהחליט על פירוק הסיירות הפיקודיות וביניהן סיירת חרוב. במרדפים ובלחימה בסיני נפלו 69 מלוחמי חרוב ההיסטורית.

היום מוכר גדוד חרוב שנושא את שמה של הסיירת הידועה. זהו גדוד ממוכן שהוקם לפני שלוש שנים ואימץ את מורשת הקרב של סיירת חרוב וכן את המקצועיות הצבאית ורוח הלחימה שלה. בדומה לסיירת שהגדוד נקרא על שמה, עוסקים חיילי הגדוד במשימות בטחון שוטף ביהודה ושומרון. מפקדיו וחייליו מקיימים קשר רצוף וחזק עם עמותת יוצאי סיירת חרוב.

דברי עדי באזכרה במלאת 30 לנפילתו של תליק

ט' באלול תשס"א, אוגוסט 2001

מחוג השנים הקיש 30. ושרהלה, צודקת ונחושה כדרכה, החליטה שראוי לציין זאת באופן מיוחד.

שורת המצבות מתארכת. תליק מן הראשונים. עתיק האגף הזה וכבר 30 שנה מתווספות מצבות חדשות לבקרים, אך בעבורנו 30 שנה אינן יכולות להקהות את חדות הזכרון ואבן השיש משולבת בזכרון - זו המצבה שלנו.

ופורטים את הזכרונות לסוגים:
זכרונות כהבהקים. עבורי, הבהק ראשון: בר-מצווה. תליק בחולצה לבנה, מכנסיים שחורים ואח"כ: "כדורי", הצבא והנחישות להיות המובחר ביותר.
רכב ראשון: ישן, קטן כחול.

חברה ראשונה: נסיעות לפתח תקוה על ה 404 שלנו וחזרה הביתה עם אור ראשון אל לבת הנזיפות המודאגות.

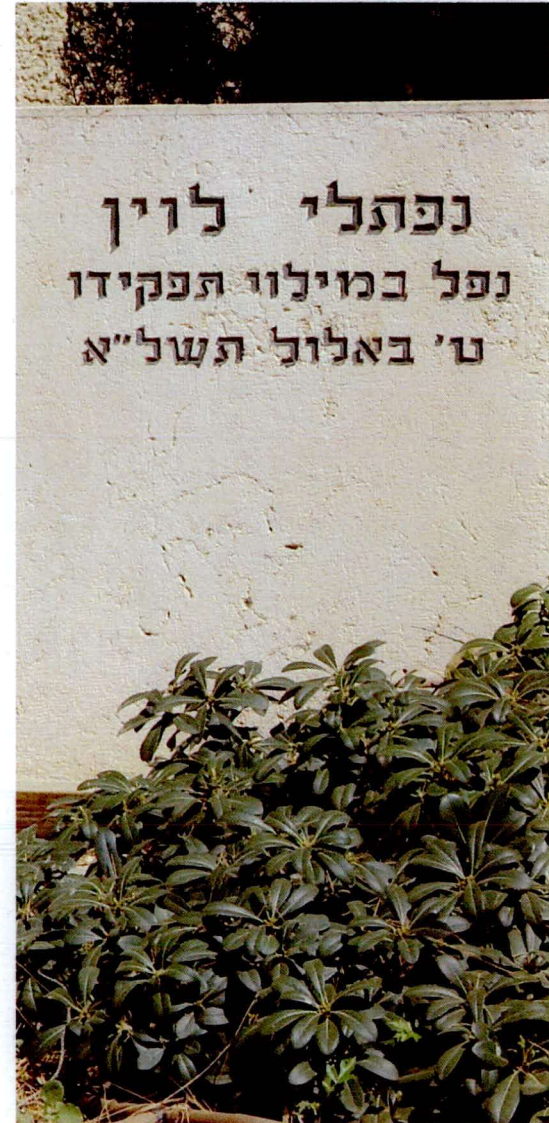
וזכרונות של חוויות מעצבות:
על חשיבות המימוש העצמי, על חריצות ויזמה: שדה העגבניות כדוגמה ולאחריה ההתפכחות המתבקשת, הנובעת ממורכבות החיים.

תליק כצבר האולטימטיבי בעיני - מחוספס, לעיתים ציני, גבולות שנושקים לדמיון, הליכה על המשעול הצר שבין מותר למעבר למגבלה. להוט אחר מימוש עצמי וקולקטיבי, מוכן ורוצה וחייב לתרום. רואה בשליחות סמל והליכה בראש כקצין - יעד, יעד אישי ראוי להגשמה.

ואפילו זכרונות בדרך של שימושים פרקטיים בעתות נדודי שינה: "תחשוב על הבר-מצווה של תליק" - טיפ מנצח מאבא כדרך הבדוקה להתמודד עם הבעיה.

עם נפילתו של תליק התמוטטה בעבורנו כל חרות של אז, כמשל וכמציאות. והיא קמה והשתקמה וכבר 27 שנים נטוע כאן בחרות ביתם של שרהלה ונחמיה. עץ חדש וגדול שמניח צילו על שתילים צעירים אשר ניטעו באדמת המושב. יד זכרון ראויה, פורחת ומניבה.

30 שנה-ונזכור תמיד כי זה המחיר שלנו, זה הזכרון שלנו ומשפחה שאינה זוכרת את עברה אין לה עתיד.

באנדרטה במושב חרות

האנדרטה ופינת ההנצחה במושב חרות

דברי שרהלה באזכרה לתליק במלאת שלושים ושלוש שנים לנפילתו

ט' באלול תשס"ד, 23 באוגוסט 2004

השנים חולפות ואנו מונים כבר שלושים ושלוש.

וחדות הזכרון אינה כהה עם השנים ואנו חווים את הזיכרונות יום יום ושנה שנה.

והנה אני זוכרת את הרגעים הגרועים מכל: נירה ויודקה מוציאים אותי מעבודתי בגן ברחובות בהכנות לתחילת השנה ומודיעים לי שתליק נפגע וצריך להגיע לקצין העיר בנתניה. יודקה כבר ידע הכל. הרי שאלו אותו בטלפון אם הוא "גיסו של נפתלי לוי ז"ל". אך הוא שתק. אולי לא האמין ואולי רק קיווה, כמוני, שתליק פצוע ואולי התייבש והוא באחד מבתי החולים בארץ, כפי שהיה כבר קודם לכן כאשר התייבש במרדף בבקעה. כשהגענו לקצין העיר התבשרנו בבשורה הקשה: תליק נהרג בפיצוץ רימון בזמן היותו מ"מ של טירונים בבה"ד 4. באותה תקופה אני לא דאגתי לתליק כי הרי הוא כבר לא במרדפים ואפילו קצת "ג'ובניק". נוסעים הביתה עם רופא וקצין. אני בתחילת הריון עם טל בבטן, מנסה להיות גיבורה: לא מקבלת זריקה, נכנסת הביתה ומודיעה להורים: תליק נהרג. אני זוכרת אותם יושבים בסלון שנקרא "מרפסת", אמא בשמלה קיצית פרחונית ואבא במכנסי "זלמן" וגופיה אפורה. מקשיבים, לא מאמינים ומיד מסוממים בזריקות הרגעה. שקט בבית, אין בכי אך יש כאב ושכול בכל רמות העצמה.

ימי ה"שבעה" עברו עם המון חברים, ידידים ומשפחה. הנכדים עדי, הדס והדר הקטנטנה בין הרגליים, מוסיפים חיים ושמחה מעטה. הצבא שלח מכתב יבש וקר: בנכם נפתלי לוי ז"ל נפל בעת מלוי תפקידו. קבלו את תנתומינו הכנים בהלקח מכם ללא עת עטרת ראשכם.

ההורים לא שואלים שאלות, לא מבררים ולא מבקשים ועדת חקירה - הרי הצבא מקודש וטהור. כך נהגו הורינו וגם אנו באותם הימים. לאחר חודש הזמנו לבה"ד 4 לבקר את המקום. מפקד הבסיס קיבל אותנו, הראה לנו את הלקחים שנלמדו מהאסון בתקווה גדולה שעוד חיילים לא ייהרגו בזריקת רימון.

עם נפילתו של תליק התמוטטו באחת כל התכניות, כל התקוות והתמוטט לב המשפחה כולה בחרות.

לאחר כמה חדשים נולד לנו בן שקראנו לו טל-נפתלי על שמו של תליק אחינו.

סבא יוסקה, שסבל כל כך עוד לפני האסון, מאן לחיות אחרי נפילתו של תליק ונפטר יום לאחר הברית של נכדו טל, בערב יום השואה, כ"ח בניסן, בערב כה סמלי לזכר כל בני משפחתו שנרצחו בגולה.

סבתא חנה עברה לגור בתל אביב, אך מחלתה הכניעה אותה. זו היתה מחלה תבויה בתוכה שהתפרצה רק אחרי האסונות. היא סבלה בכל מובן של המילה ואנחנו איתה. ליום המאושר ביותר, בו עמדו עדי ודורית להתחתן, לא זכתה סבתא להגיע.

יכולנו לשקם את הזכרון רק במקום שתליק וההורים שלנו חיו וכך עשינו. בעזרת נירה ויודקה שתמכו וסייעו חזרנו הביתה לחרות. עזבנו את רחובות והקמנו כאן יד זכרון ראויה, פורחת ומניבה לזכרם של תליק, סבא יוסקה וסבתא חנה.

כל משפחתנו הקרובה גרה כאן ונירה ויודקה הם בני בית לכל דבר, לנו ולילדינו ונכדינו וכמובן, גם לשכנים ולחברים.

33 שנים עברו ותמיד נזכור את מה שהיה. זה הזכרון שלנו וזכרון העבר מבטיח לנו את העתיד.

ועוד לא אמרתי הכל

נתן זך

ועוד לא אמרתי הכל
ועוד יש לי מה לומר

מה שכל אחד זוכר
כשאחרים כילו לומר
מה שאמרו
ומה שלא אמרו.

ועוד לא אמרתי הכל...

מכתב של ישראל וינקלר

סגן מפקד הפלוגה בחרוב

יוני 2007

שנים כה רבות עברו והרבה פרטים נשכחו אבל התמונה של נפתלי עדיין חרוטה. אני קצין עם מעט ניסיון והוא חייל צעיר עם מבט מופתע וסקרני בעיניו. שקט, מקבל, עושה את המוטל עליו, לא מתווכח, לא מתלונן. חייל נוח, חיובי, חכם, בעל ערכים שאולי קימים פחות היום. אני מקווה שאני טועה, שיש עוד כמוהו. אני זוכר בחור שקט, מופנם, מתבלט בשקט, מקרין נוכחות ללא מאמץ, שייך, מקשיב וקולט. מים שקטים חודרים עמוק. עברנו אימונים, סדרות, מסעות, טירטורים ופעולות צבאיות שונות. נפתלי תמיד מילא את המוטל עליו במסירות ועם כל הלב. רק בדיעבד שמעתי כי נשלח לקורס קצינים וסיים אותו בהצלחה. מאז נותק הקשר.

שנים לא ידעתי וביום הזיכרון האחרון נדהמתי לראות את תמונתו. סגירת המעגל עם המשפחה היתה קשה ומרגשת. המפגש העלה מחדש את דמותו ופרטים שלא היו ידועים. נפתלי התחבר לאחר מותו עם היחידה אליה היה שייך, בה החל את דרכו ובה ספג ערכים ראשונים.

יהיה זכרו ברוך.
ישראל וינקלר

סגן מפקד הפלוגה בחרוב

קטע ממכתבו של רוני מרון

זכרונות מסיירת חרוב

יושבים אנו בחבורה, שעדיין איננה חבורה, על תלולית עפר בצל עצי אקליפטוס ומחליפים דעות ורשמים על הצפוי לנו.

אנחנו, שזה עתה הצטרפנו ליחידה המהוללת, שלא כולנו יודעים בדיוק מהי ולקראת מה אנחנו הולכים. תמיד, בכל חבורה חדשה ישנם כאלה אשר מדברים, פורסים נוצותיהם לראווה, מספרים סיפורי גבורתם, במיוחד אל מול עולם הבנות הבלתי נודע לרובנו.

נפתלי, בשקט שליו, במוצקות ובעיקשות שקטה, לא הכביר מילים. אבל מהמעט שדיבר, מהשקט הפנימי, גרם לכולנו לשקוט ולהקשיב לדבריו. אני, העירוני התמים מרחביה בירושלים, ילד טוב של אמא, נדהמתי מסיפורי החוויות בכדורי, מסיפורי עדר הכבשים, הסוסים והלילות הארוכים של קומזיצים וחופש של נערים מהוריהם.

כדורי, עבורי בן רחביה, נראה כמקום בו רק בחורים מוצקים כמו נפתלי מצליחים לשרוד. היה לי ברור שנפתלי יהיה מעמודי התווך שלנו, מאותם אלה שאתה יכול לסמוך עליהם. זאת, עוד הרבה הרבה לפני שידעתי על מה אני מדבר.

מה זה לסמוך על בחור כמו נפתלי? במסעות הטירונות, כאשר השמועות רצות מכל עבר: "הלילה תהיה ריצה ארוכה. נפתלי חתם על עוד מים". באותם לילות ארוכים בהם רצנו בשבילי מחנה א-רם, חוצים כפרים ערביים, נפתלי היה מקור משען של עזרה והקלה.

כאשר השתרכתי מאחור, קצר נשימה, מרגיש שרגלי כבדות כעופרת והמרחק אל ראש הטור מתארך ואיני יכול להיענות לקריאתו של וינקלר המ"מ לצמצם רווחים - פתאום אני חש בדחיפה נמרצת: נפתלי הניח את כף ידו המוצקה על גבי ודחף אותי קדימה והנה הטווח מתקצר. הנה אני מצליח לראות את גבו הצנום והגבוה של המ"מ. הנה אני בקידמת הגוש הרץ. ואז נפתלי, ללא היסוס, מאט את ריצתו על מנת להגיע לקצה קבוצת הרצים כדי לעזור לחבר נוסף.

דברים שכתב אריק פיטוסי

סמל המחלקה של תליק בטירונות

הכרתי את נפתלי רק שבעה חדשים וליוויתי אותו כסמל מתחילת דרכו בפברואר 1969, עם גיוסו בבקו"מ, דרך הטירונות, מסע כומתה ואימון מתקדם בעין פיט וזעורה, עד יציאתו לקורס מכי"ם.

במהלך תקופה זו מצאתי חייל ממושמע, מופנם ונחבא אל הכלים, אך בעל ידע רב וחכמה שבאו לידי ביטוי במהלך שרותו.

במשך שבעה חדשים בהם שירת תחת פיקודי יומם ולילה גילה נפתלי אחוות לוחמים ויצר קשרי חברות עמוקים ומיוחדים שנרקמים רק ביחידה בעלת אופי של יחידתנו, יחידה ששייכת למערך המוצנח - סירת חרוב

יהי זכרו ברוך,

יוני 2007

אנדרטת הצנחנים בתל נוף

מכתבו של יעקב שינולד, פקודו של תליק המ"מ

בקיץ 1971 עשיתי טירונות בת כחדשיים במחנה בית אל (בה"ד 4), כשנפתלי היה מפקד המחלקה שלי. הפלוגה היתה מורכבת כולה מעתודאים שסיימו שנה ראשונה ללימודים וחופשת הקיץ נוצלה לצורך הטירונות.

על אף שהיה נהוג אז לטרטר ולהשפיל טירונים, זכור לי שנפתלי נמנע מכך ונהג בנו ביחס הומני ומכובד. במיוחד זכור לי מסע שבו התקשו שני חיילים לעמוד בקצב ונפתלי התייחס אליהם במלוא הסובלנות. יחד עם זאת, הוא לא האט את הקצב תוך שהוא עומד על כך שהחיילים החזקים יעזרו לחלשים.

זכור לי גם שיעור הבזוקה אותו העביר באופן חגיגי תוך שהוא מתגאה שזה היה הכלי שלו כחייל ותוך שהוא מדגים לכל הפלוגה ירי חי מבזוקה.

זכור לי גם שבאחת השבתות בהן נשארנו בבסיס, התפלאתי לראות אותו מבצע עליות מתח ככה סתם בזמנו הפנוי.

התאונה

ביום התאונה התאמנה הפלוגה כולה בידי רימון. בהתאם לנוהל אז, נקראו החיילים בזה אחר זה לעמדת הרימונים, שם קיבל כל חייל רימון והלך אתו לעמדת ההטלה שהיתה מרוחקת ומבודדת ומוקפת בגדר בטון קטנה בגובה המותניים. נפתלי היה באותו יום הקצין הממונה על עמדת ההטלה.

זכור לי שבאמצע היום הופסק האימון לפתע ולפי השמועות שנפוצו, נפגעו נפתלי וחייל נוסף שאינו מן המחלקה שלנו. לפי השמועות, הביע החייל לפני כן את חששותיו מזריקת הרימון כיון שפחד. ההשערה היתה שמרוב פחד נשמט הרימון מידיו בתוך עמדת ההטלה והתפוצץ שם.

מאוחר יותר שמענו שממצאי הבדיקה שהתבצעה העלו שנפתלי כנראה ניסה לתפוס את הרימון ולהשליכו אל מחוץ לעמדה, אבל הרימון התפוצץ בידו.

דברי שרהלה באזכרה לתליק

ט' באלול תשס"ז, 23 באוגוסט 2007

ט' באלול תשס"ד, 23 באוגוסט 2004

הם, פעילי עמותת חרוב, עזרו לנו רבות בסגירת כל המעגל. קיבלנו מכתבים מרגשים מרוני מרון וישראל וינקלר מחרוב ומיעקב שינולד מבה"ד 4 ולמדנו כיצד נהגת בטירונים בהיותך מ"מ בבה"ד 4: לא טרטרת ולא השפלת, נהגת בכבוד בחייליך והיית מפקד אהוב ונערץ. התאונה הנוראה היתה תקלה שלעולם לא נדע מדוע קרתה.

בעת ההכנות לסרט גם נודע לנו על תכנון אנדרטה חדשה לחללי כדורי שתוצב מול הר תבור ואנו נשתתף בהקמתה. השבוע גם התברר ששם נחקק באנדרטת הצנחנים בתל-נוף. האזכרה השנתית לחללי "חרוב" תיערך השנה בבקעת הירדן באתר ההנצחה של חרוב.

אצלנו במשפחה רץ הזמן, דברים משתנים ואנחנו כבר לא כל כך צעירים. זוכרים את ההורים הנפלאים, חנה ויוסקה לויץ, שנפטרו לפני שנים ולך, תליק, אנו מבטיחים: נמשיך לזכור ולא לשכוח ומצבת החיים היפה ביותר תהיה המשפחה שגדלה והולכת ותעביר את זכרך מדור לדור.

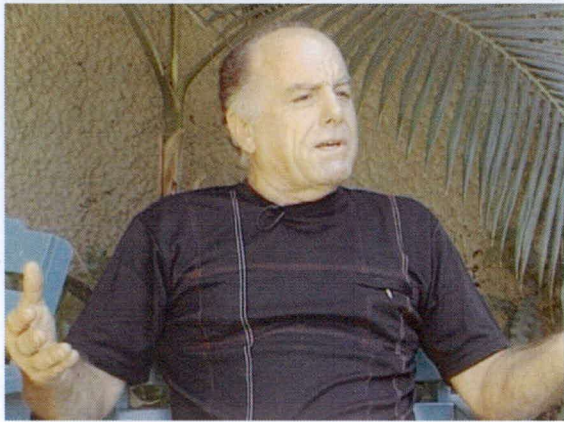
בכל שנה, כשהחצב מלבין והקיץ כמעט תם, אנחנו מגיעים לכאן והזיכרון אינו כהה עם חלוף השנים.

עברו 36 שנים מאז הלכת, תליק, לבלי שוב. ובעיינינו אתה בחור בן 21, צעיר, נאה, במדי קציץ ומתכונן לחתונה.

השנה סגרנו מעגל שהיה פתוח עד עתה: בתחילת השנה נוצר קשר עם עמותת הצנחנים במטרה להפיק סרט הנצחה לזכרך. ההכנות להפקת הסרט הובילו אותנו להכיר אנשים ואירועים שלא הכרנו בעבר וגם עליך גילינו דברים שלא ידענו.

נפגשנו עם חבריך מחרות: מומי, פנינה, ענת ומונדו. הם זוכרים ולא שוכחים את תקופת הילדות היפה והמאושרת שלכם במושב. נפגשנו מחדש עם ורדה חברתך. פגשנו את אריק שקד, חברך לחדר בכדורי וממנו למדנו על חייך בכדורי כמי שהיה "החקלאי האמיתי" של המחזור. היתה לנו חוויה מיוחדת לפגוש שוב את חבריך מסיירת חרוב, אריק ואמנון.

אריק פיטוסי

הכנות לצילומי הסרט

האחות נירה, מנהלת ביה"ס רות והבמאיות דיתה ונאוה

אריק שקד

אריק

ורדה ושרהלה

חברי ילדות

לגדל בן חייל שנפל
זה כמו להקים
מגדל.
מתחילים מקומה ראשונה,
לבנה ועוד לבנה,
באהבה והמון חרדה
מגיעים סוף סוף לצמרת.
ואתה מביט בתפארת
גאה ומשתאה,
ויודע בלבך מה כל העיר
אומרת.

כבר מתכנן את המסיבה,
ופתאום! דופקים בדלת.
בפתיחת דלת אחת
הכל מט וקרס
ומה שיהיה היה
שכח את הילד!

ואתה בא למגדל
ורוכן עליו בודד ודל,
ומה שנותר מהבן החייל,
מפאר של גבר,
נותר לך רק קבר.

ՀՀ ԱՆ՝ ԿԱԿԱՃԵ ԳԻԼԱ՝՝

